

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 295/06-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. septembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť P. V., toho času vo väzbe, zastúpeného advokátkou JUDr. V. F., K., namietajúcu porušenie jeho základných práv upravených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva upraveného v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Tpo 201/06-295 z 8. marca 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2006 doručená sťažnosť P. V., toho času vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. V. F., K., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv upravených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva upraveného v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „Dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Tpo 201/06-295 z 8. marca 2006.

Zo sťažnosti a predložených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu v Prešove (ďalej len „okresný súd“) z 15. septembra 2005 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov. Rozhodnutím okresného súdu z 9. novembra 2005 boli zmenené dôvody väzby tak, že sťažovateľ bol vo väzbe ponechaný len z dôvodu podľa § 67 ods. 1 písm. c) uvedeného zákona. Rozhodnutím okresného súdu z 27. februára 2006 bol sťažovateľ prepustený na slobodu. Krajský súd napadnutým uznesením zrušil rozhodnutie okresného súdu a ponechal sťažovateľa naďalej vo väzbe, pričom väzbu predĺžil do 10. júna 2006.

Sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za nezákonné, „...pretože už teraz je zrejmé, že voči mne prakticky neexistujú žiadne dôkazy, odposluchy, na ktoré sa odvoláva krajský súd nemožno voči mne použiť, pretože voči mne odposluch nebol povolený súdom, a pokiaľ bol povolený proti spoluobvinenému, toto nemožno použiť s poukazom na § 115 ods. 7 Tr. por., pretože sa nevedie konanie v tej istej veci aj pre trestný čin uvedený v § 115 ods. 1 Tr. por.

Obvinenie voči mne je všeobecné s tým, že cigarety mi mali byť dodané a ja som mal zabezpečovať ich ďalšiu distribúciu, ale z tohto obvinenia pri absencii zákonného odposluchu sa mi nepreukázalo vôbec nič“.

Podľa názoru sťažovateľa neobstojí ani konštatovanie súdu, že ide o obťažnú vec a trestné stíhanie nebolo možné v šesťmesačnej lehote ukončiť, pretože „žiadne dokazovanie sa nevykonáva“.

Sťažovateľ tiež namieta, že krajský súd rozhodol aj o jeho žiadosti z 10. februára 2006 o prepustení z väzby na peňažnú záruku, hoci prvostupňový súd o tom nerozhodoval, čím „došlo k porušeniu zákona v § 322 ods. 2, 3 Tr. por. a bolo mi upreté právo na

odvolanie v zmysle § 306 ods. 2 Tr. por. Aj týmto rozhodnutím bolo porušené moje právo na spravodlivý proces“.

Na základe toho sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti vydal tento nález:

„Krajský súd Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 201/06 porušil základné práva P. V., garantované v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo garantované v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že o zákonnosti väzby rozhodol nesprávne, o väzbe rozhodol nezákonne a rozhodol o žiadosti o prepustení z väzby na základe peňažnej záruky bez dodržania dvojstupňového konania.“

Ústavný súd si ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti vyžiadal stanovisko predsedu krajského súdu k sťažnosti. V stanovisku predsedu krajského súdu, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 12. júna 2006 sa okrem iného uvádza:

„Okresný prokurátor proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Prešove zo dňa 27. 2. 2006 sp. zn. 31 Tp 18/05 podal písomnú sťažnosť dňa 1. 3. 2006 a to do výroku o prepustení aj obv. V. z väzby na slobodu a do výroku o nevyhovení návrhu na predĺženie lehoty väzby aj u obv. P. V. Navrhol druhostupňovému súdu zrušiť napadnuté uznesenie a vyhovieť jeho návrhu. Vec bola Krajskému súdu v Prešove predložená 3. 3. 2006.

Senát Krajského súdu uznesením zo dňa 8. marca 2006 sp. zn. 6 Tpo/201/2006, ktorého sa sťažnosť týka rozhodol tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Prešov sp. zn. 31 Tp 18/05 zo dňa 27. 2. 2006 v časti:

1) týkajúcej sa aj prijatia sľubu obv. P. V... vo väzbe v ÚVV Košice, podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. účinného od 1. 1. 2006 a aj jeho prepustenia z väzby na slobodu a

2) týkajúcej sa nevyhovenia návrhu okresného prokurátora na predĺženie lehoty väzby do 10. 6. 2006 aj u obv. P. V...

Výrok o zmene a zúžení dôvodov väzby ostal nedotknutý.

Podľa § 76 ods. 2 Tr. por. na návrh Okresného prokurátora Prešov zo dňa 14. 2. 2006 pod sp. zn. 1 Pv 1120/05 predĺžil lehoty trvania väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. aj u obv. P. V... vo väzbe od 12. 9. 2005 od 7.20 hod do 10. júna 2006.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosti obv. P. V. z 11. 1. 2006 a 10. 2. 2006 o prepustenie z väzby na slobodu.

Podľa § 80 ods. 1 Tr. por. neprijal písomný sľub obv. P. V... z 9. 1. 2006.

Podľa § 82 ods. 2 písm. b) Tr. por. neprijal ponúknutú peňažnú záruku vo výške 100 000,- Sk matkou obvineného P. V... A. V..., trvale bytom R., okr. S., z 10. 2. 2006.

Z uvedeného je zrejmé, že v predmetnej veci sťažnostný súd konal a rozhodol aj s ohľadom na početnosť obvinených a rozsah trestnej veci prednostne a urýchlene ako to vyplýva z ustanovení § 2 ods. 6, § 79 ods. 3 Tr. por. účinného od 1. 1. 2006.

Existenciu a dôvodnosť väzby aj u obv. P. V. podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. účinného od 1. 1. 2006 sťažnostný súd dostatočne odôvodnil v uznesení.

Nadriadený súd po zrušení napadnutého uznesenia bol povinný v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. účinného od 1. 1. 2006 rozhodnúť aj o žiadostiach a písomnom sľube obvineného P. V. a o ponuke peňažnej záruky jeho matky. Vrátenie veci prvostupňovému súdu po zrušení napadnutého uznesenia, aby rozhodol o žiadostiach, písomnom sľube a ponúknutej peňažnej záruke by bolo v rozpore s požiadavkami prednostného a urýchleného rozhodovania o väzobných veciach, ale aj s ustanovením § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por.

Námietky obvineného P. V. zo dňa 28. 4. 2006, ktoré podal vo forme sťažnosti na Ústavný súd SR, týkajúce sa konania a rozhodnutia procesného senátu Krajského súdu v Prešove nie sú z uvedených dôvodov opodstatnené.“

Ústavný súd zaslal stanovisko predsedu krajského súdu k sťažnosti na vedomie a prípadné vyjadrenie právnej zástupkyňi sťažovateľa a upozornil ju, že ak sa v určenej lehote k tomuto stanovisku nevyjadrí, ústavný súd vo veci rozhodne na základe podkladov, ktoré má k dispozícii. Právna zástupkyňa sa v určenej lehote k stanovisku predsedu krajského súdu nevyjadrila.

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu

zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní ktoré mu predchádzalo alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00).

Z vyššie citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Vychádzajúc z uvedeného úlohou ústavného súdu bolo pri predbežnom prerokovaní sťažnosti posúdiť, či sa uznesenie krajského súdu č. k. 6 Tpo 201/06-297 z 8. marca 2006, ktorým mali byť podľa tvrdenia sťažovateľa porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru, opiera o závery, ktoré sú riadne odôvodnené, a teda z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.

Ako vyplýva z už uvedeného, krajský súd označeným uznesením vyhovel sťažnosti okresného prokurátora a okrem iného rozhodol o predĺžení väzby sťažovateľa do 10. júna

2006 s tým, že u neho trvá dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, neprijal jeho písomný sľub podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a ani peňažnú záruku 100 000 Sk ponúknutú matkou obvineného podľa § 81 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku.

V odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu sa okrem iného uvádza:

„Predmetná trestná vec 11 obvinených vzhľadom na predpokladanú dobu a spôsob spáchania na území minimálne dvoch krajov a na množstvo zapojených osôb, mimo obvinených, je rozsiahla a náročná na dokazovanie, ktoré je na začiatku. Doposiaľ zaobstarané dôkazy dôvodne naznačujú, že na páchaní trestnej činnosti sa mali podieľať aj ďalšie doposiaľ nestotožnené osoby, že zaistené množstvo cigariet predstavuje iba časť cigariet určených k distribúcii a že zrejme bol distribuovaný rovnakým spôsobom aj iný tovar.

Organizácia a deľba práce v skupine, ktorá sa mala dovozom a distribúciou cigariet zaoberať, sťažuje vyšetrovanie a odhalenie všetkých súvislostí, skutočností a okolností prípadu. Obvinení tak robili nepochybne so zámerom zamedziť ich odhalenie, resp. ak by k tomu došlo, aby bola odhalená len časť skupiny alebo časť cigariet, čo domové prehliadky preukázali.

Charakter tejto trestnej veci teda preukazuje, že je to vec obtiažna. To odôvodňuje, prečo trestné stíhanie nebolo možné v šesť mesačnej lehote skončiť. (...)

Obavu, že všetci obvinení v prípade prepustenia z väzby na slobodu by mohli v trestnej činnosti pokračovať u nich odôvodňuje predovšetkým dĺžka doby, po ktorú mala byť trestná činnosť páchaná. (...)

Doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný a má znaky trestných činov. Dané sú tiež dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchali obvinení. Z ich konania a ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že budú pokračovať v trestnej činnosti. (...)“

Sťažovateľ namieta, že rozhodnutím boli porušené jeho základné práva a slobody, argumentujúc len „príležitostným“ vykonávaním procesných úkonov.

Krajský súd, ktorý zrušil uznesenie sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 31 Tp 18/05 z 27. februára 2006, v odôvodnení osobitne zdôraznil, že ide o dôvodne podozrivých jedenásť osôb zo spáchania trestnej činnosti organizovanou skupinou a zároveň uviedol dôkazy, ktoré pred svojím rozhodnutím zadovážil. Ďalej uviedol, že „*predmetná trestná vec 11 obvinených vzhľadom na predpokladanú dobu a spôsob páchania na území minimálne dvoch krajov a na množstvo zapojených osôb, mimo obvinených je rozsiahla a náročná na dokazovanie, ktoré je na začiatku*“. Charakter trestnej veci podľa odôvodnenia preukazuje, že ide o obťažnú vec, a preto ju nebolo možné skončiť v šesťmesačnej lehote. Prepustením obvinených na slobodu hrozí, že bude ohrozené, resp. podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

Podľa názoru ústavného súdu je táto argumentácia akceptovateľná a ústavne udržateľná. Ak sťažovateľ namieta, že neexistujú proti nemu takmer žiadne dôkazy, že trestný skutok spáchal, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou (IV. ÚS 124/03) uvádza, že dôvodné podozrenie nie je potrebné dokladovať aj dôkazmi pre vznesenie obvinenia. Bolo by to nelogické, aby pre uvalenie väzby bol trestný čin jednoznačne definovaný a aj preukázaný, pretože to je cieľom vyšetrovania a súdneho konania, normálny priebeh ktorého má zabezpečiť práve vyšetrovacia väzba obvineného. Skutočnosť, že sťažovateľ nesúhlasí s rozhodnutím krajského súdu, neznamena, že toto rozhodnutie je protizákonné, za aké ho sťažovateľ označuje a že ním došlo k porušeniu namietaných základných práv sťažovateľa. Namietané porušenie základných práv sťažovateľa nie je podľa názoru ústavného súdu v príčinnej súvislosti s rozhodnutím krajského súdu.

Na základe odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že závery, o ktoré krajský súd oprel napadnuté uznesenie, sú odôvodnené a nie sú arbitrárne. Rozhodol, že časť napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorou rozhodol o predĺžení väzby sťažovateľa do 10. júna 2006 z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a preto sťažnosť

sťažovateľa v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa zaoberal tiež námietkami sťažovateľa proti tomu, že krajský súd rozhodol aj o jeho žiadosti z 10. februára 2006 o prepustení z väzby na peňažnú záruku hoci prvostupňový súd o tom nerozhodoval, čím malo dôjsť podľa jeho tvrdenia k porušeniu v § 322 ods. 2 a 3 Trestného poriadku, upretiu jeho práva na odvolanie podľa § 306 ods. 2 Trestného poriadku, a tým aj k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

Vychádzajúc zo svojej subsidiárnej právomoci ústavný súd zisťoval, či sťažovateľ nemal k dispozícii účinný prostriedok ochrany svojich práv v systéme všeobecných súdov.

Sťažovateľ namietal, že krajský súd mu neumožnil odvolať sa proti uzneseniu okresného súdu, ktorým tento súd rozhodol o tom, že ponúkanú požadovanú záruku za sťažovateľa neprijíma, a to tým, že v poučení rozhodnutia uviedol, že proti uzneseniu č. k. 6 Tpo 201/06-299 z 8. marca 2006 zákon nepripúšťa žiadny opravný prostriedok. Pritom § 185 ods. 2 druhej vety zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok ustanovuje, že „uznesenie súdu alebo prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v tých prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni“. V prípade sťažovateľa ide o druhý prípad, a to o situáciu, keď vo veci neprijatia peňažnej záruky rozhodoval vo veci síce krajský súd, ale išlo o prvostupňové rozhodnutie. Znamená to, že sťažovateľ na základe toho ustanovenia mohol využiť podanie opravného prostriedku o to viac, že v namietanom konaní bol zastúpený kvalifikovanou osobou – advokátom. Sťažovateľ však nepreukázal, že využil možnosť podať opravný prostriedok.

Ústavný súd vychádzajúc zo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej súčasťou základného práva na spravodlivý proces je aj garantovanie dvojinštančnosti konania uvádza, že tento ústavnoprosesný princíp má prioritu pred zákonom ustanoveným prostriedkom postupu všeobecných súdov, a preto sa musí prednostne uplatňovať v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2006